

govorili rekeč: „Serčno me veseli stopiti v tisto deželo, ktere zvestoba se ni omajala tudi v naj hujših časih.“

„In letó, gospodje moji! bo veljalo tudi zanaprej in zavselej od cele naše krajnske dežele, in sosebno od te prijazne dolenske strani. Gotovo tedaj zadenem nar serčnejši misli vsaciga med nami, če zdaj svoj glas povzdignem in iz globočine serca zaklicem: Naj nam Bog še dolgo ohrani našiga milostljiviga Cesarja; — naj še dolgo in srečno živijo naš dobrotljiv oče, Franc Jožef!“

Na te besede je zadonelo serčno „Živijo“ od vših straní, in razšlo se je zbiralise polno veseliga zapanja v srečno prihodnost naprav blagoserčnosti našiga milostljiviga Cesarja.

R.....

Iz Vipave 9. julija 1850.

Kakor drugod smo tudi tukaj imeli že pervo javno (očitno) ravnanje v kazenskih pravdah po novi postavi. Sodba je bila zastran pregrehe zoper telesno varnost po §. 183. II. razdelka kazenske knjige. Toženi je bil na 3 dni v ječo obsojen. — To očitno ravnanje je pričam in poslušavcam močno dopadlo, in pri razhodu po dokončani pravdi se je slišal med njimi pogovor: „To je lepo! tako je prav!“

Začetik javnega ravnanja v kazenskih pravdah je tedej storjen, in zopet smo eno imenitno stopnjo v vstavnih naredbah naprej stopili.

Kaj, de so bili svitli cesar na Krajnskim najpriserčniši sprejeti?

V serce veseliti je moglo sleherniga praviga domorodca, ko je v „Ljubljanskim Časniku“ bral, de iz zanesljiviga vira se vé, de so bili cesar v svojim potovanju v Terst nar priserčniši sprejeti na Krajnskim. To nam kliče: „Slovensko serce je celo! Slovenski duh še ni popačen! Slovenec priserčno ljubi svojiga deželskoga očeta.“

Čemu je pa ta lepa naklonjenost Slovence do njegoviga cesarja perpisati? Pred všim drugim dvema rečema: a) „Edinosti“ v katoljski veri, in slovenskemu pobožnemu duhu; b) „edinosti“ v slovenski narodovnosti. Ti réci ste tako jasni, de ni treba dokazovanja; torej ni nič bolj za naprej želeti, kakor edinosti v katoljski veri brez vsiga razdertja, in pa edinosti v slovenski narodovnosti, zvestobe samim sebi, ker kdor sebe zaničuje, tudi drugiga ne ljubi.

— r —

Ozir po svetu.

Kakó se časi spreminja! V létu 1769 se je neka kmetijska družba na Francozkim posvetovala: ali je dobro, de se tudi kmetje brati, pisati in rajtati učé. Večina te družbe je sklenila: „de ni dobro“. Kakó drugač je zdej! vsak, kdor za omiko človeškiga rodú pošteno misli, želí, de bi vsak kmet in rokodelc brati, in pisati in rajtati znal. —

V nekterih krajih Amerike je postava, de kdor ne zna brati in pisati, ne vživa vših pravic, ki deržavljanam grejo. —

Med Dagestani, precej divjim ljudstvu v Azii,

se ne sme nihče oženiti, ki ni na odločenim prostoru 100 sadnih drevés zasadil; za to se pa vidijo tam tudi celi gozdi sadnih drevés.

Novičar iz mnogih krajev.

Dve nar imenitni prigodi pretečeniga tedna, ktere greste od ust do ust ste bile: pervič, de so milostljivi cesar 9. dan t. m. ukazali, de naj se 109 óseb deželskiga in duhovskiga stanú, ki so se Ogerskiga punta vdeležili in ki so bili od 1 do 10 lét v ječo obsojeni, iz ječe izpustí. Kakšno veselje je ta milostni ukaz sploh obudil, se clo ne da popisati. Druga novica, ktere pa nihče ni pričakoval, je, de so cesar na svét svojih ministrov feldcajgmajstra Haynau-a, ki je bil dosihmal od cesarja postavljeni samooblastnik na Ogerskim, nanaglama in popolnama njegove službe odstavili in mu ukazali, de se ima v pokojni stan podati. Vsi Dunajski časopisi so v tem edinih misel, de je cesarja k tem ukazu nepokoršina imenitnega vojskovodja prisilila, ki, brez de bi bil peslednji čas na povelja cesarjeve in ministerske porajtal, je le svojeglavno ravnal. Brez pokoršine pa tudi nar vikših mož se ne da vladarstvo prav izpeljati. Haynau je tedaj stopil iz svoje visoke službe; kdo bo njegov namestnik se še ne vé. On pa se bo, kakor nekteri časopisi naznanijo, v Gradec v pokojni stan podal; drugi pa pravijo, de gré na Nemško v svojo domovino Kassel nazaj. — Zlo se govori, de se bo 80,000 vojakom avstrijanske armade slovó dalo, kér se ni nobene vojske batí. Bog daj, de bi se ta vesela novica tudi zares spolnila, po kteri se ne bo le veliko stroškov, ki jih vojašina deržavi prizadene, prišparalo, ampak tudi kmetijstvu in obertnijstvu veliko delavne pripomoči dalo.

— Kér bo telegraf kmalo po celim cesarstvu napravljen, so že tudi na Laškim, Ogerskim in Horvaškim postave razglašene, de kdor telegrafni drat poškodje, pokončá ali vkrade, zapade v ječo od 6 mescov do 5 lét po velikosti hudobije. — Ministerstvo uka je ukazalo, de naj vradlje (gospóske) dobro na to pazijo, de šolski učeniki po deželi svoje plačilo gotovo dobé. — Od ministerstva naukazana česka prestava deržavljanških postavnih bukev (bürg. Gesetzbuch) je — po naznanilu časopisa „Union“ — že večidel dokončana in pride kmalo v natis. Tudi slovenska prestava bi bila že lahko dokončana — ali od nje ni duha ne sluh! — Ministerstvo je ukazalo, de, dokler se postave zavolj politiskih ženitovanskih dovolitev natanjko ne vravnajo, naj po deželi dovolitve tiste sošeske, iz ktere je ženin, veljavno moč imajo. — Soseska Manersdorf v Estrajhu je za svojiga župana svojiga gruntniga gospoda izvolila — kér je pa grajšina cesarjeva bila, in kér je tedaj cesar sam gruntni gospod bil, je cesar za župana v Manersdorfu izvoljen bil. — Poprejšnjemu deželnemu poglavaru Krajnske dežele grofu Welsersheimbu so podelili cesar komturni križ Franc-Jožefoviga reda zavolj njegove dolge in zveste službe. — Rusovski car Miklavž je poslal našimu cesarju 40 kišt mašniga oblačila s tem namenam, de naj se razdelí po ogerskih cerkvah, ktere so bile o lanjskim puntu obropane. — Kér na Erdeljskim in Ogerskim kobilice hudo škodo delajo, je znajdel nek kolár mašino, s ktero se da ta merčes naglo in dobro poloviti. Dozdej so jih že 5000 ogerskih vagánov (mecnov) polovili. — Vladika Černogorski se je spet domú vernil, ker so mu zdravniki rékli, de za njegovo bolezin ni nobene pomoči. „Če je taka, — je neki rekel — „pa hočem domá umreti. — „Na Krajnskim so bili pretečeni teden sèm ter tjè potresi, pa ne hudi. Silno čudno je letašnje